68ste Jaargang. — N° 87. Zaterdag 9 Augustus 1919.

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren bij J. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad. — Abonnementsprijs 5 fr.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Rekiamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad 1 fr. den drukregel.

15 centiemen het nummer.

Telefoon 12.

TONGEREN, 9 AUGUSTUS 1919.

O. L. Vrouw Half-Oogst.

Aanstaande Vrijdag, 15 Augustus, viert de Kerk het feest van O. L. Vrouw Hemelvaart.

Achtbare lezeressen, die den schoonen naam van Maria met fierheid en genoegen dragen moogt, we wenschen u — en ge zijt met duizenden — 'nen zaligen feestdag. 't Is waarlijk uw feest, en 't om U volgens vlaamsch en kristelijk gebruik, te besteken dat ik eenige bloemekens, — uitgezocht uit den geschiedkundigen tuin van Maria — wil bijeensnoeren om ze U, ter eere van de H. Maagd en tot uw genoegen, aan te bieden.

O. L. Vrouw Hemelvaart of O L. Vrouw Halve Oogst wordt in de H. Kerk gevierd, heel waarschijnlijk van in de eerste eeuw, maar vast en zeker, volgens echte en klare gedenkstukken van in de 4e eeuw van het Kristendom. 't Is ten tijde van Karel de Groote, in de 9e eeuw dat hier in Europa, aan dit feest meer luister werd gegeven, zoodat nu O. L. Vrouwdag voorafgegaan is van 'nen vastendag en gevolgd door eene octaaf, dat wil zeggen dat men 8 dagen lang in de openbare gebeden dit feest herdenkt en de machtige voorspraak van O. L. Vrouw afsmeekt.

De H. Kerk eert dus op dezen plechtigen dag, de Verrijzenis van Maria en hare opneming met ziel en lichaam ten Hemel. Ik zeg, hare verrijzenis want Maria stierf, volgens eene gegronde overlevering te Ephese, in Klein Asie in den ouderdom van 72 jaren in het bijzijn van al de Apostelen, die van hunne zendingreizen naar Ephese afgezakt waren om den laatsten zegen van Jesus Moeder te ontvangen. De Apostel Paulus, alleen, kwam 3 dagen te laat in de stad.

Met droefheid en spijt smeekte hij de andere apostelen van het graf van Maria te openen, om haar nog eens te zien.

Zij openden het graf, maar o wonder, het graf was ledig, en pas ontloken sneeuwwitte lelien, het zinnebeeld van zuiverheid en maagden, waren op de plaats gegroeid, waar haar zuiver, onbevlekt lichaam gelegen had, hetwelk te heilig was om in het graf te blijven, hetwelk de Engelen en Aartsengelen, de Serafijnen op hunne vleugels genomen hadden, wanneer de stem Gods, het lichaam van Maria uit zijnen korten doodenslaap had opgewekt.

Die overlevering vindt men afgeschilderd in de kerken, waarop de lucht vol zweeft van hemelsche geesten, die kronen en palmtakken dragen en de wonderbare lelien van tusschen de plooien van het lijkkleed in het graf, hun rein kopje bovensteken.

Hoe prachtig, hoe hemelsch betooverend moet die hemelsopneming van O. L. Vrouw niet geweest zijn; die optocht ten hemel van eene zegevierende maagd, van eene gekroonde koningin, van een schepsel verheven boven alle koren der hemelsche geesten en geplaatst in den hoogsten graad van luister en roem en heerlijkheid.

En waarom vereerde God die eenvoudige maagd?

Was het omdat zij den titel ontvangen had van moeder Gods? Neen, die groote eer was eene gunst van God, en eischte dus geene belooning: maar de Hemelvaart van Maria was de bekroning van hare eigene nederigheid en van het stipt vervullen van hare plichten.

O gij allen die Maria's Hemelvaart bewondert, gij allen die kinderen zijt van Maria — en welke Vlaming is dat niet? — leert hieruit dat noch uwe titels van kristen, noch veel min van uwe wereldsche eerenamen, het rijk der eeuwige belooning zullen ontvangen, maar wel uwe nederigheid, en het trouw vervullen van al uwe plichten.

Uw plichten tot God en zijne Moeder, tot het veelvuldig gebruik der H. Sacramenten, door den eerbied aan het Allerheiligste in de kerk of processien; uwe plichten in het huisgezin en in de maatschappij, in een woord, uwe plichten in het verdedigen van God, taal en Vaderland.

Noodlottig stelsel.

Het brandpunt van Fransche beschaving mag in Vlaanderen niet worden uitgedoofd; de hoogeschool van Gent moet behouden worden in 't Fransch.

Zoo antwoorden de franschgezinden uit ons land op de beloften der troonrede den Vlamingen met de Walen volle gelijkstelling toegeegend, en tevens onderwijs in de moedertaal, het hooger onderwijs in begrepen. De drogredenen waarop die franschgezinden steunen is het historisch recht van het Fransch, daar volgens hen Vlaanderen door de geschiedenis heen een tweetalig land is geweest, en dat de verfranschte hoogere standen nu ook nog in Vlaanderen het recht hebben op Fransch hoogeronderwijs,

In het vorige artikel hebt ge gelezen hoe onjuist het is te beweren dat Vlaanderen een tweetalig land is geweest, in dien zin namelijk dat een deel der bevolking, een stand, het Fransch als omgangstaal, als moedertaal gebruikte. Daar hebt ge ook gelezen hoe onbeduidend het getal is dergenen die, volgens de volksopstelling van 1846, het Fransch als omgangstaal gebruiken in Vlaanderen, als men het aan de vlaamsch sprekenden vergelijkt. Zelf indien die hoogere standen, ingezien hun getal, recht hadden op Fransche beschaving dan nog moesten ze van dat recht afstand doen terwille van het volk. Alle standen der maatschappij lijden onder dat noodlottig stelsel, volgens hetwelk de hoogere standen de taal des volks niet machtig genoeg zijn en door taal en beschaving van het volk afgescheiden staan. Daarin bestaat de noodlottige tweetaligheid en niet hierin dat de Vlamingen het Fransch leeren en kennen. Neen Fransch zal er worden geleerd en goed. Maar wat niet mag is dat men Fransch leere om het Vlaamsch, onze moedertaal, te verdringen; dat degenen die geen Fransch kunnen leeren achteruitgesteld worden zelfom de kleinste posten te bekleeden in 't Vlaamsche land; dat men alzoo schaadt aan de alzijdige ontwikkeling van 't volk. Dat mag niet!

En daarin bestaat het kwaad der tweetaligheid.

Noodlottig is die toestand voor de hoogere standen.

Gedwongen staan ze aldus buiten hun rol. Zij zijn de ontwikkelden — de lichttorens die anderen moeten voorlichten — de vele anderen, wier tijd in beslag wordt genomen door den strijd voor het leven, het verdienen van 't dagelijksch brood. Maar hoe zullen ze die taak vervullen zoo hun licht niet uit kan schijnen, zoo die ontwikkelden de taal van het volk niet kennen en goed kennen; spreken ze onbeholpen die taal dan zal hun invloed zonder beteekenis zijn. Zij zijn de hoogten die zich tot aan de wolken verheffen en den regen uit den hemel doen nederdalen. Maar wederom wat zal het baten zoo die milde regen van ontwikkeling en beschaving niet komt tot in de laagten — over het volk — zoo hij verloren loopt in de taalkloof die hooger en lager standen scheidt.

De hoogere standen zelve verlieren er dan ook bij, zij blijven beneden hunne taak hun door God aangewezen; en is er iets ongelukkiger dan een wezen dat de hem bestemde rol niet kan vervullen?

Men zegge niet: die hoogere standen doen niets voor het volk, maar ze komen niet tot den uitslag hunner toewijding en opoffering waardig.

Noodlottig is die toestand voor de ontwikkeling der geleerden, der studeerende jeugd.

Volgens dat verfranscht stelsel moet ontwikkeling en geleerdheid worden verkregen door middel van het onderwijs in het Fransch gegeven. Kinderen van Vlaamsche ouders, komende uit de lagere school met de kennis van eenige Fransche woorden moeten, zoo ze willen voortstudeeren, hunne verdere studiën in 't Fransch doen. Gij begrijpt welke moeilijkheid, studeeren in eene taal die men niet kent! 't Gevolg ervan is dan ook dat goede vlaamsche jongens die moeilijkheden niet hebben kunnen overwinnen, en moedeloos geworden zijnde het studeeren hebben laten varen. In alle geval, volgens dat systeem staan Vlaamsche jongens ten achter met hunne Waalsche kamaraden en met hen die Fransch kennen. Gansch de studiejaren heen zullen ze die moeilijkheid ondervinden en ook het einde moeten getuigen geene enkele taal grondig te kennen. Te meer, geleerd zijn bestaat toch niet voornamelijk in het kennen van 't Fransch maar wel in de ontwikkeling der geestesgaven; — en daaraan schaadt 't verfranscht stelsel. Gelukkiglijk, 't zal beteren; in de bischoppelijke Colleges der provincie Limburg is de eerste stap der vervlaamsching reeds gezet.

— Werklieden, gij ook verliest veel door dien toestand. Onze Vlaamsche werklieden zijn maar goed voor het lastigste en vuilste werk, het minst betaalde. Velen moeten in vreemde landen het hard werk gaan verrichten; 60.000 trokkenjaarlijks voor den oorlog naar Frankrijk om daar het slaven oogst- en zaaiseizoenwerk te doen, terwijl in de Vlaamsche fabrieken en werkhuizen van de 200.000 goede en gemakkelijke plaatsen bijna geen door Vlamingen werden bediend, maar gegeven aan Walen of vreemdelingen.

Zijn de Vlamingen dan zoo lomp? En vroeger in de middeleeuwen werden de voortbrengselen der Vlaamsche nijverheden zoozeer geprezen en gezocht

Is de waarde van den Vlaamschen werkman verminderd? Neen de natuurlijke aanleg ontbreekt hem niet; hij heeft geen opleiding, ziedaar de oorzaak.

In het Vlaamsche Land geen vak- of beroepsscholen omdat er geen vakmannen worden gevonden bekwaam om in 't Vlaamsch beroepsonderwijs te geven. Alzoo in Henegauwen zijn er 46 nijverheidsscholen van den staat tegen 6 in Oost-Vlaanderen, waar ook zeer belangrijke nijverheidsinrichtingen zijn; onder die 6 is die van Gent nog in 't Fransch.

Vlaamsche werklieden, ziet ge nu waarom ge maar goed zijt voor het grof werk en waarom vreemdelingen in uw eigen land de goede posten bekleeden? Ziet ge het kwaad dat de verfransching van het onderwijs, het hooger onderwijs, u doet

De zelfde noodlottige gevolgen heeft die verfransching voor den boerenstand. Om winstgevend te boeren is wetenschappelijke kennis noodig, om enkel een voorbeeld te geven: welke bemesting vergen de verschillende gronden en gewassen, hoe het vee het goedkoopst en het voordeeligst gevoed? enz. Die kennis moet hun worden verschaft door hooger geleerden. Maar zoo deze hunne studien in 't Fransch hebben gedaan, zal het onderricht der Vlaamsche boeren er zeer onderlijden; wat in 't Fransch werd geleerd geeft men zoo gemakkelijk niet weer in 't Vlaamsch, voornamelijk als het gaat over wetenschappelijke zaken.

Die verfransching en tweetaligheid in 't Vlaamsche land is aldus noodlottig aan al de Vlaamingen, en daarom moet ze verdwijnen. Daarom moet de Fransche Universiteit in Gent herschapen worden in eene Vlaamsche.

Die Fransche hoogeschool, dat brandpunt van Fransche beschaving in Vlaanderen, is voor den Vlaming een brandpunt van verbastering en achteruitstelling.

De geleerden in 't Vlaamsche land moeten al hunne studien gedaan hebben in 't Vlaamsch zoo niet dan blijven ze beneden de hoogte hunner taak.

Moeders, leest dit eens.

De groote keizer Napoleon zegde zekeren dag tot Mevrouw Campan: « Bedroefd aanschouw ik het zedelijk verval van mijn rijk! Wat gaat er van het schoone Frankrijk geworden? » — « Majesteit, luid het antwoord, geef ons ware moeders en goede huishoudsters, en 't Vaderland is behouden. »

Vele jaren zijn er sedert Napoleon voorbijgesneld; veel water door de zee gespoeld, maar toch blijven die woorden waarheid, niet alleen voor Frankrijk, maar ook voor België en alle andere landen. Ja, de toekomst van de geheele maatschappij hangt af van de wijze op dewelke toekomstige moeders gevormd worden. Worden onze jonge dochters door een verkeerde en verfranschte opvoeding misvormd en vertroeteld, wee dan, dubbel wee, het toekomstig geslacht!

Wanneer we den algemeenen gang van de wereld nagaan, bemerken we dat vele ouders, de moeders vooral, niet genoegzaam overtuigd zijn, dat ze hun dochters een degelijk huishoudkundig beroepsonderwijs moeten verschaffen; velen belaas! zeilen in heel verkeerde richting. Hoevele hofsteden en ook burgershuizen zijn er niet, waar de moeders slaven en wroeten van den morgen tot den avond en in geenen deele bijgestaan worden door hun verkeerd opgeleide dochters?

Hun kinderen zijn naar 't pensionaat geweest, maar hebben er het werken verleerd. De handen uitsteken naar eenig werk, foei! dat zou de lijne handjes bevuilen, de tengere vingertjes stijf en stram maken en alzoo 't pianospelen verhinderen!... De schotels wassen! O! ze kunnen zich niet bukken, het keurslijf is te nauw rond het slanke lijf geriemd! De koe melken? Wat denkt ge wel? Dat is goed voor moeder en de meid! Kousen stoppen, kleeren herstellen is te vervelend en te grof!... Aangenamer is het aan 't venster te « crocheteeren » of te « borduren », zoo kan men de voorbijgangers en de toiletten gadeslaan en ook zelf opgemerkt worden.

Neemt nu nog aan dat Jan Van Pas op zulk een meisje afkomt. Wat zal hij er in Gods naam mee gaan verrichten, nog genomen dat ze tamelijk bemiddeld is?... Onnoodig hier voorbeelden aan te halen; zoo zijn er bij de vleet.

Beter uit de oogen gekeken, ouders, vooral gij, boeren; geeft uw dochters een degelijk huishoudkundig beroepsonderwijs en ge zult het geluk uwer kinderen verzekeren.

Een eigenhandige brief van Z. E. Kardinaal Mercier.

Ter gelegenheid van het eerste Nationaal Feest van 4e Oogst heeft Z. E. kardinaal Mercier aan de *Legerbode*, onderstaande brief doen geworden:

AARTSBISDOM VAN MECHELEN

MIJNE DAPPEREN,

Gij kunt u geen gedacht vormen, stel ik mij voor, van de spanning waarin gij ons gedurende de lange bezettingsjaren gehouden hebt.

Zult gij, te Luik, te Namen, in de forten van Antwerpen, stand houden? Een tegen tien, is het mogelijk stand te houden?

Wanneer na twee maanden hardnekkigen weerstand, uw Koning-soldaat bevel gaf « u op den Yzer met de uiterste energie te verdedigen » waart gij nog, gij, « de levende dooden, » in staat u te verdedigen?

In het slijk der loopgraven van 1914 tot 1918, was dat leven? Kondet gij nog adem halen?

Twijfeldet gij met aan het bezet België? Zijne stilzwijgendheid, werd zij door u niet als beladen met ondankbaarheid aanzien?

Nochtans uw aandenken verliet ons nooit. Gedurig zweefden onze soldaten voor onze verbeelding, terwijl wij ze beurtelings onze redders, ons voorbeeld, onze steun, onze glorie noemden.

Een onzer innigste kwellingen was de onmogelijkheid waarin wij verkeerden om met u in betrekking te komen, u te spreken, naar u te luisteren, u toe te juichen, u te bedanken.

Vandaag breng ik u, eindelijk, door de *Legerbode*, een zeer zwakke vertolking der gevoelens die in mijne ziel van patriot en bisschop opgehoopt liggen en met al de kracht dat een steeds jong hart aan eene onder den last der jaren gebogen borst kan bijzetten, roep ik u: Bravo! Dank!

Kardinaal MERCIER,
Aartsbisschop van Mechelen.

De Ouderdomspensioenen.

De uitbetaling der mandaten van het ouderdomspensioen van 65 fr. ten voordeele der personen die tot in 1918 dit pensioen genoten hebben, en die nu nog aan de vereischte voorwaarden voldoen, is begonnen den 15 Juli en zal tot den 10 Augustus duren. De gemeentebesturen en beschermingskomiteiten zullen binnen kort inlichtingen bekomen over de toepassing der nieuwe wet van 17 Juni 1919, waardoor de vroegere pensioenwet gewijzigd wordt. Er is ook beloofd geweest dat de 65 fr voor de jaren 1914 tot 1918 zullen uitbetaald worden aan de onderlingen, die gedurende die jaren 65 jaar oud geworden zijn.

De geldigheid der diplomas afgeleverd tijdens den oorlog.

Men meldt ons dat de kwestie der ongeldig verklaring der diplomas voor onderwijzers, afgeleverd in 1917 en in 1918, aan eene bijzondere commissie, ingericht door den Minister van Wetenschappen en Kunsten zal onderworpen worden. Aldus werd in den Ministerraad besloten.

't Is de eenige en beste oplossing eener kwestie, die de Ministerraad onlangs op eene al te haastige wijze beslist had, gedreven door een slecht ingelicht gevoel, zonder zich te bekommeren met de verschillende en bijzondere omstandigheden die, bij dit geval alleen de goede of slechte vaderlandsche houding kunnen vaststellen der Jurys en der kandidaten, door de eerste beslissing getroffen.

Men verzekert dat de commissie samengesteld zal zijn uit politieke mannen der drie partijen, en uit hoogere ambtenaars uit het Middenbestuur, die gemengd geweest zijn aan de verschillende voorvallen, die de examens van 1917 en 1918 keumerkten.

BUITENLAND.

Amerika.

In de wolken getrouwd.

Verleden week werd het eerste huwelijk in de wolken gevieribreerd en aldus wordt de spreekwoordelijke uitdrukking, « dat de twee trouwers in den hoogsten hemel waren », nu eindelijk ook eene stoffelijke waarheid.

Deze buitengewone gebeurtenis heeft volgenderwijze plaats gegrepen:

Miss Wily Schoeffer, van New-York, zou trouwen met Luitenant George Burgess van het vliegers-korps. Beide verloofden stapten in een vlieguig dat onmiddellijk tot de wolken steeg. Een protestantsche dominee nam plaats in een tweede vlieguig. De twee tuigen waren van het draadloos telefoon voorzien.

Als men nu hoog genoeg was gestegen werden de twee vlieguigen in betrekking gebracht, alsmede met de getuigen, de eereknapen en de vrienden van het koppel dat zich bij den verbinder had aangemeld.

De clergyman las, betgeen als de christelijke wetsbepaling van het protestantsch huwelijk mag heeten, en dat volkomen goed kon nagegaan bij de trouwers en bij de vrienden op het aardvlak.

Alsdan stelde de geestelijke vóór dat de huwers de gewone beloften zouden uitspreken, hetgeen zij deden met buitengewone klare stem. Zelfs werd algemeen opgemerkt dat de trouwer met ongemeene kracht zijn « ja » liet weerklinken.

Toen de plechtigheid afgeloopen was, daalden de als verloolden opgestegen als getrouwden terug neder, en werden verwelkomt en geluk gewenscht door den gouverneur van den Staat New-York, en door hunne talrijke vrienden, die met begrijpelijke ontroering die allereerste vereeniging in de wolken hadden nagegaan.

Italië.

Vliegongeluk

14 dooden, waarvan vijf dagbladschrijvers.

Een Caproni-vliegtuig hebbende veertien passagiers aan boord is van duizend meters hoogte gevallen.

Onder de passagiers zijn de correspondenten der « Corriere della Serra », « Secolo », en andere bladen.

Allen zijn gedood. Het vliegtuig was op weg van Venitie naar Milaan.

De bijzonderheden over het ongeluk met het vliegtuig zijn verschrikkelijk.

Men zegt dat het omsloeg en van eene hoogte van 1000 meters in vijf seconden op den grond sloeg.

De passagiers sprongen van eene groote hoogte naar beneden en vielen 50 meters van elkander neer. De gedoode journalisten zijn vijf in getal en allen hoorden toe aan bladen en schriften van Milaan.

Het nieuws heeft eene groote ontroering te weg gebracht. Onder de vliegers was luitenant Kiddelli, die driemaal gedecoreerd werd en meer dan 6000 vluchten gedaan.

Gemengde berichten.

Een Duitsche tiran voor het Belgisch gerecht.

Voor de rechtbank van Bergen verscheen de luitenant Wilhelm Hertz, geboren te Keulen, referendaris bij de handelsrechtbank dier stad, 28 jaar oud, inrichter van de deportaties in den omtrek van Ghislain en 's Gravenbrakel.

Men beticht hem van de grofste brutaliteiten. Op straat sloeg of stompte hij de voorbijgangers in 't gelaat; kwam een koffiehuis binnen en rauselde de eerste de beste met zijne karwats of sloeg hem de tanden uit, kortom hij was een echte tiran.

Voor de zitting was de gerechtszaal kropvol volk; de menschen brachten stoelen en tafels mee om er op te staan en men verdrong elkaar zelfs in de wandelzaal.

Toen Hertz, in burgerkleeding werd binnengeleid ging een algemeen wraakgeroep op. Hij beeft niets van zijne onbeschoftheid verloren. Hij houdt redetwistingen, poogt uren en datums te betwisten of te loochenen — alles in onberispelijk Fransch — loochent overigens de onbetwistbare feiten op hooger toon en maakt alle getuigen voor leugenaars uit.

Een der getuigen, een man van 60 jaar, moest twee uren in eenen hoek staan, omdat hij een minuut te laat gekomen was in een bureel waar men had geroepen.

Een ander komt verhalen dat Hertz eene vrouw mishandelde, omdat deze kloeg dat hij de meubelen van de kamer in stukken sloeg.

Een derde, een vierde en wie weet hoeveel nog, werden met zijn rijzweep in 't gelaat geslagen.

Al die verklaringen lokken van wege het publiek afkeurende betuigingen uit, zoodat de voorzitter moest dreigen de zaal te zullen doen ontruimen.

Wilhelm Hertz werd veroordeeld tot 26 maanden gevangenis en 500 fr. boet.

Hertz was in Januari door onze militaire politie te Keulen aangehouden.

Een België's beulen pleegt zelfmoord.

De burgemeester van Volklingen, die in Saarbruiken in voorloopige hechtenis zat, heeft zelfmoord gepleegd. Hij werd dood in zijne cel aangetroffen.

Sohns, de als kapitein van de Landweer, commandant van een pionnierbataljon was, werden de willekeurig in België aangerichte verwoestingen ten laste gelegd. Hij zou dezer dagen naar Brussel worden overgebracht om daar voor den krijgsraad te verschijnen.

Ze hebben niets geleerd.

We bedoelen de Duitschen. Men is tot de ontdekking gekomen dat de Duitschen de wagons die zij ons afgestaan hebben en gemerkt zen. C. I. R. M. d. I. intergeallieerde kommissie voor terugvordering van materiaal, en die deel uitmaken van onze voorraadtreinen naar hun land, niet terugzenden. Zij wisschen eenvoudig het merk uit, en de wagons keeren niet meer weer.

Men heeft besloten geen Duitsche wagons meer voor bovenvermelden dienst te gebruiken.

De dagen der week.

De Zondag is wel degelijk de eerste dag der week en niet de Maandag, zooals vele personen ten onrechte meenen.

De Zaterdag is de zevende en de rustdag, zooals de joden hem met reden, thans nog vieren.

Waarom wij zondag rusten?

Omdat de Roomsche kerk niet gewild heeft dat de Kristenen een en denzelfden dag rusten als de joden, en den Zondag aangesteld heeft voor den sabbat.

In Limburg ziet men veel in de woonvertrekken een plakkaartje, waarop de eerste letters der weekdagen zijn aangedud:

Z M D W D V Z

Vraagt men nu aan de huisvrouw de beteekenis dezer letters, zij zal antwoorden dat het beduidt:

« *Zeg man, doe wat de vrouw zegt* »

Richt men zich echter tot den man, om het raadsel op te lossen, hij zal zeggen dat men van links naar rechts moet lezen, en dan beteekent het:

« *Zeg vrouw, doe wat de man zegt* »

Zoo stellen de werkdagen man en vrouw tevreden, en dat strekt hun tot eer!

Over den datum van den vrede.

Het schot te Serajewo, de onrechtstreeksche oorzaak van den wereldoorlog, viel op 28 Juni 1914, 12 minuten over 3. Daartusschen liggen 1826 dagen 3 uur en 9 minuten. Dit getal 1826,39 vertoont alle cijfers van den datum van den vrede: 28—6'19 —. (28 Juni 1919, 3 uur).

Dertig millioen verlies per maand

Zoovoel zou het verlies bedragen voor den Staat, beeft de Minister van bevoorrading verklaard, indien de prijs van het brood op 50 c. werd gesteld!

Nochtans is de prijs van het brood als toetsteen voor de prijzen der andere levensmiddelen: zoolang het brood duur blijft, is er geene hoop op goedkooper leven.

Mededeeling aan de Pers.

Hoe men zich een militaire auto aanschaffen kan.

Niettegenstaande de groote ruchtbaarheid bij middel van aankondigingen en de zeer groote bijval der verkoopingen der thans wegens de demobilisatie ongebruikte automobielen (met eene waarde van 3 millioen 1/2) zijn er nog talrijke automobiel-liebhebbers die niet weten hoe de eenige gelegenheid, welke hun gegeven wordt te baat te nemen.

Het is belangwekkend eraan te herinneren dat, volgens eene verklaring van den eersten minister, het niet zal voorgesteld worden de automobiel-tax door de wet van 2 September 1913 vastgesteld te verhoogen.

Verkoopingen van automobielen, bruikbaar of niet, hebben plaats door bemiddeling van den Ontvanger der Domeinen, elke week, van 9 tot 12 en van 14 tot 17 uren, den dinsdag in het Automobielpark te Antwerpen (plein van Wilrijck), den woensdag, van af 13 Oogst, in de C. T. B. Hall van het Jubelpark, Brussel, den donderdag, in het automobielpark te Brussel (plaats genoemd « Het klein Eiland » Grondelstraat, Cureghem Anderlecht), den zaterdag in het automobielpark van Luik (werkhuizen F. N Herstal).

De gebeurlijke verkoopingen in andere steden worden aan het publiek aangekondigd in de dagbladen en door plakbrieven. Eene schattingscommissie, benoemd door den Minister van Oorlog, stelt den minimum prijs vast waarvoor elke auto mag toegewezen wort.

Indien een kooper er eene verlangt te bekomen zonder de verkooping bij te wonen, kan hij per geschrift een aanbod inzenden aan den Bestuurder van het Ziftings en Reservepark waar zij bewaard wordt.

Te Antwerpen, Zuidvelodroom; te Brussel: koopwaren statie, plaats genoemd « Klein Eiland » Grondelstraat Cureghem-Anderlecht; te Luik F. N. Herstal: hetzij aan het Bestuur van het automobielvervoer, 3 Bastionstraat, Brussel.

De automobiel wordt dan bij den eersten verkoop aangeboden met als basis voor den inzet het ingezonden aanbod, indien dit de minimawaarde door de Commissie voorgesteld bereikt.

De handelwijze is vooral te bevelen aan den nijveraar of den garage-eigenaar welke zich een groot aantal rijtuigen van hetzelfde merk in een koop aanschaffen wil.

De kooper betaalt in de handen van den Ontvanger der Domeinen het bedrag van zijn aankoop vermeerderd met 10 % voor de kosten.

Behalve de reizigers auto's en de vrachwagens, kunnen ook moto's en velo's, bijbehoorten en werktuigen in de drie voornoemde parken aangekocht worden. Eindelijk levert het leger ook alzoodanige stukken voor auto's, moto's en velo's bijbehoorten en werktuigen in verband met de te koop geboden werktuigen.

De magazijnen der laatste stukken zijn opgericht te Antwerpen, 30 Sint-Jansstraat en te Brussel, in den Hal van het Jubelpark, ingang langs de Nervienstraat. Eerstdaags zal een magazijn geopend worden te Luik, in de F. N.

De verkoop geschiedt comptant en zoover mogelijk gelast het leger zich met de verpakking en het vervoer naar de statie der gekochte waren. Om verdere inlichtingen te bekomen volstaat het zich te wenden hetzij tot de Directie van het Automobiel-Vervoer, hetzij tot een der Bestuurders der Ziftings en Reserveparken.

Vergaderingen van Korps.

Er wordt ter kennis gebracht der militairen van 1914 en 1915 dat zooaang de indeeling van het contingent tusschen de verschillende eenheden en diensten niet geheel voltrokken is, het nutteloos is eene verandering van korps aan te vragen, of om aan een bijzonderen dienst gelecht te worden, daar dusdanige veranderingen meestal van de vereischten van elk korps afhangen

De beloofde aanvragen moeten ten andere niet tot het Departement van Oorlog gericht worden, noch tot gelijk welk ander uitwendig organisme, doch enkel tot den Commandant der eenheid waartoe de belanghebbende behoort.

In 't algemeen hebben de verandering slechts plaats by permutatie.

Een geschiedkundig document te Antwerpen begraven en teruggevonden.

Het « klad » of minuutstel van het Belgisch antwoord van België aan Duitschland, geschreven door de hand van M. Carton de Wiart, toenmalig minister van Justicie, in den tragischen nacht van 2 tot 3 Oogst 1914, bestaat nog altijd.

Dit document, wiens doorhalingen, overschriften en verbeteringen meer dan wat ook de koorts van dit geschiedkundig oogenblik verraden, was meermaals byna 't verlies nabij.

Wanneer het gouvernement naar Antwerpen verhuisde, droeg de minister het mee, maar wanneer M. Carton de Wiart, samen met MM. Hymans en Vandervelde naar Amerika vertrok, om de sympathie der Vereenigde Staten met het lot van Belgie op te wekken dierf hij het niet bootstellen aan de gebeurtelijkheden eener reis over den Oceaan.

Het neerleggen in eene openbare instelling te Antwerpen, dierf hij evenmin, vermits het alsdan gevaar liep in handen der Duitschers te vallen, als deze de stad veroverden.

Hij vertrouwde het dus toe aan een zijner Antwerpsche vrienden, M. Van den Bussche, die het stuk in zijnen hof begroef als de Duitschers Antwerpen begonnen te beschieten.

Antwerpen viel en M. Van den Bussche en zijne familie verlieten de stad; teruggekeerd in 1916 ontgroef hij het document, uit vrees dat het door de vochtigheid zou verloren gaan.

Zekeren dag komen de Duitschers eene hunner ontbeltare huszoekingen doen en men had maar juist den tijd om het weer in aller haast op de eerste de beste plaats, terug in den grond te steken: zoo ontsnapte het weer aan de opzoekingen.

Als de wapenstilstand gesloten was, ging men onmiddellijk terug op zoek, doch niemand wist nog waar men het document in een oogenblik van paniek verborgen had.

Dit was nu eens een echte « paper hunt » en het was eerst op 13 Januari 1919, na weken zoekens, dat het kostbare document terug gevonden werd

Het kon dan in alle veiligheid terug het licht zien en werd terug bezorgd aan M. Carton de Wiart, die het in de archieven neerlegde.

Ziedaar de geschiedenis van het begraven document.

De commandant van het fort van Fléronville voor den krijgsraad. Vrijspraak.

Donderdag verscheen voor de krijgsraad te Luik kapitein-commandant Fr. Fallize, die in Augustus 1914, het bevel voerde over het fort van Flémalle.

De beschuldiging luide het fort te hebben overgegeven vooralleer alle verdedigingsmiddelen te hebben uitgeput.

Uit de ondervraging bleek dat de commandant ten volle zijnen plicht gekweten had en de militaire auditeur zelf vroeg de vrijspraak met gelukwenschen.

Na beraadslaging bracht de Raad, onder toejuichingen, een vonnis uit waarbij de commandant Fallize vrijgesproken wordt en hulde wordt gebracht aan den langen, actieven en machtigen weerstand, geboden in omstandigheden die menschelijk wanhopig waren.

Hij kweet zich van alle verplichtingen welke de plicht en de eer hem oplegden.

Commandant Fallize wordt door allen [illegible] ters en kameraden geluk gewenscht.

Aardappeluitvoer.

De minister van bevoorrading heeft, gezien de vermindering van aardappel prijs, besloten, ten titel van proefneming den uitvoer van vroege aardappelen toe te laten.

Toegelaten is 3/4 van den oogst uit te voeren. Vóór den oorlog verzond men 2/3.

Bij gevolg kan iedere vóór 1914 gepatenteerde uitvoerder, wiens gedrag buiten alle kritiek stond tijdens den oorlog, een wagon uitvoeren voor alle drie wagons, die hij naar het binnenland verzendt.

Toen mogen de voor het verbruik geleverde aardappelen de prijzen van 20 fr. voor de lange en 15 fr voor de ronde niet te boven gaan.

Onze hedendaagsche dienstmeiden.

Een meisje bood zich aan bij eene dame, die sedert eene maand zonder dienstmeid was.

— Vooreerst, madame, zeg ie de dienstmeid, ziehier mijne voorwaarden: 120 franken per maand, acht uren werk en de engelsche week, dus zaterdag namiddag vrij. Voeg daarbij 20 fr. voor wijn met *dessert* en koffie, bij elken maaltijd, alwel eene vergoeding van 25 franken.

De dame aarzelde, maar denkt dat het misschien goed zou zijn eene proefneming te doen.

Doch de vechtsche dienstbode ging voort:

— Ik vergat aan madame te vragen of mijne kamer gerieflijk is en of een tapijt den grond bedekt.

Madame moet mij ook de spijskaart der week mededeelen, want ik hou aan eene goede voeding.

Ik zou ook willen weten of madame dikwijls buiten huis of in den *restaurant* gaat eten.

Dit maal wist de dame genoeg. Zij verleent alles wat de dienstmeid vraagt, spreekt haar af om 's anderdaags in dienst te treden, en doet haar zelfs uitgeleide tot aan de deur.

Op den dorpel gekomen, bedenkt zij zich een oogenblik, en zegt dan:

— Aan; ja, mijne dochter, ik vergat nog iets. Kunt gij de klarinet bespelen?

En op het ontkennend antwoord der ontzette dienstmeid, zegt zij:

— Dan spijt het mij grootelijks dat wij geen akkoord kunnen krijgen!

De vijand der boomen

Toen Napoleon op het eiland St-Helena verbleef schreef hij zijne herinneringen. De gewezen keizer Wilhelm, die te Amerongen verblijft, brengt zijnen tijd door met de bijl te hanteeren en kapt bomen om. Van de omgehakte boomstammen, schenkt hij kleine stukjes aan zijne getrouwe volgelingen. Op deze stukjes schrijft hij het nummer van den boom en de keizerlijke naamletter B. voorbeeld: « Aan mijn getrouwe von Kegelpot, uit den grond van mijn hart dat bloed. Died ik dit klein stukje van de 306e boom die ik heb omgekapt. — Wilhelm I. R. »

Doch er is een boom die Wilhelm vergeet te lichten in zijne herinneringen, een boom die nochtans zeelijk werd verspijnert door zijne keizerlijke bijl, namelijk: de vrijheidsboom!

Vreemd hoornvee.

In Maart l. l. heeft het Departement van Bevoorrading in Kanada 5.000 stuks mager vee (stekers) aangekocht, bestemd om onzen zeer gedunden veestapel aan te vullen. De Jan werden 2.000 beesten te Montreal of New York ingescheept. Het mager vee wordt tegen 3.50 fr. maximum met kilo, ter beschikking gesteld van de landbouwers, veetmesters of kweekers, die een aanvraag richten tot het Departement van Bevoorrading of tot het Ministerie van Landbouw. Bij hun aankomst te Antwerpen worden de die en in de quarantaine inrichting (loods 28) onder dak gebracht, waar de belanghebbenden hun keuze kunnen doen.

— De stoomer « Roman Prince » die te Le Havre verwacht wordt, zal aldaar 200 stieren, 500 ossen en 100 paarden voor de herinrichting van den Belgischen veestapel lossen.

— De invoer van runddieren, schapen, geiten en varkens herkomstig van het Groot-Hertogdom Luxemburg wordt toegelaten, mits eenvoudig gezondheidsonderzoek, langs de tolkantoren van Gouy (statie), Duret, Tavigny, Benouchamps (statie) (Wardin), Bras (Wardin) Martelange, Guirsch, Koesberg (Autelbas), Strepenich (statie) Autelbas, Aubange, Athus (grens) en Athus (statie).

Slachtvee.

Het Departement van Bevoorrading heeft met Argentinie een overeenkomst gesloten voor de levering van 1,800 Argentijnsche ossen, binnen de 2 maand, van 15 Juli tot 15 September. Op 22 en 23 Juli werden 210 stuks te Cureghem te koop gesteld. Dit zelfde Departement heeft bovendien bij de Firma Burns & Co, te Calgary (Kanada) 15,000 stuks vetee dieren besteld. Een eerste zending van 500 stuks wordt verwacht, begin dezer maand. Tot 15 September zullen wekelijks 500, na dien datum tot einde September wekelijks 800 stuks aankomen.

De veeinvoer heeft reeds een gevoelige prijsvermindering van het slachtvee te Cureghem voor gevolg gehad. De gemiddelde verkoopprijs het kilo, die in Juni meer dan 5 fr. het levend gewicht bedroeg, is begin Juni op 3,80 fr. en dezer dagen op 3.30 fr. gedaald.

België neemt de Amerikaansche voorraden over.

Die overname zou thans een feit zijn. Men spreekt van een cijfer van honderd millioen fr. Allerlei producten: spek, boter, kaas, worst, kruidergen confituren, vleesch en visch in bussen, bevroren vleesch, bloem, margarine, « pickels », zeep, sigaren, sigaretten, en een hoeveelheid kleederen. Dit alles zal, naar verluidt, onder toezicht van het Ministerie van Bevoorrading verkocht worden tegen zeer billijke prijzen (die aangeplakt moeten worden).